

Stichting voor Bodemkartering
Wageningen

Rapport No. 301.

Directeur Prof. Dr C.H. Edelman

STICHTING VOOR BODEMKARTERING
WAGENINGEN
BIBLIOTHEEK

(047.1)
347^I

631.47: 631+635 (-. 625.12)

DE GESCHIKTHEID VOOR AKKERBOUW EN TUINBOUW
VAN ENKELE GEDEELTEN VAN DE HAARLEMMEERMEERPOLDER

door: Ir J.C.F.M. Haans,
Bodemkundige bij de Stichting
voor Bodemkartering.

Wageningen, September 1952.

ISN = 204250 - 01

I N H O U D

Woord vooraf

I Inleiding

II De geschiktheid voor akkerbouw

III De geschiktheid voor tuinbouw

Bijlagen:

Kaart 1 Geschiktheid voor akkerbouw van enkele gedeelten van de
25
Haarlemmermeerpolder, schaal 1:25.000

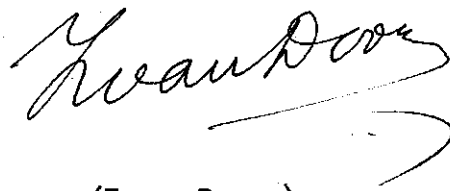
Kaart 2 Geschiktheid voor tuinbouw van enkele gedeelten van de
25
Haarlemmermeerpolder, schaal 1:25.000.

WOORD VOORAF

Dit rapport werd op verzoek van de Sociale Afdeling van het Geographisch Instituut der Rijksuniversiteit te Utrecht samengesteld door onze medewerker Ir J.C.F.M. Haans.

Een uitvoeriger publicatie van zijn hand over de bodemgesteldheid van de gehele Haarlemmermeerpolder en de geschiktheid voor agrarische doeleinden zal op een later tijdstip in druk verschijnen.

DE ADJUNCT-DIRECTEUR VAN DE
STICHTING VOOR BODEMKARTERING,

(Z. van Doorn)

I Inleiding

Voor een sociaal-economisch onderzoek, dat door medewerkers van het Geographisch Instituut der Rijksuniversiteit te Utrecht in 'de Haarlemmermeerpolder' werd uitgevoerd, bestond behoefte aan gegevens over de geschiktheid van de grond voor akkerbouw en tuinbouw in enkele gedeelten van deze polder.

Het betreft de volgende vier gedeelten van de polder:

1. Een gebied rondom Hoofddorp
2. Een strook gronden langs de Ringdijk bij Aalsmeer
3. Een gebied tussen de Ringdijk en de Spieringweg bij Bennebroek
4. Een strook gronden langs de Ringdijk aan weerszijden van Badhoevedorp.

In dit rapport is de bodemgeschiktheid van bedoelde gebieden beschreven en op de bijgaande kaarten overzichtelijk voorgesteld. De gegevens zijn gebaseerd op een bodemkundig onderzoek, dat in 1948 en 1949 in de polder werd uitgevoerd, waarbij ongeveer één waarneming per ha werd gedaan. Dit geeft een indruk over de grond van nauwkeurigheid van de verstrekte gegevens.

De Haarlemmermeer is overwegend een akkerbouwgebied. Vanuit de tuinbouwgebieden die de polder omringen, is hier en daar echter tuinbouw de polder binnengedrongen. Zo komt op de gronden langs de rand van de polder bij Aalsmeer bloementeel voor, bij Bennebroek bollenteelt en bij Badhoevedorp groenteteelt. De eisen, die deze verschillende gebruikswijzen resp. teelten aan de grond stellen, zijn vaak zeer uiteenlopend. De beschrijving van de bodemgeschiktheid van genoemde gebieden is daarom gesplitst in die van geschiktheid voor het akkerbouw bedrijf en in die van geschiktheid voor tuinbouw in de vorm zoals beoefend in het betreffende gedeelte van de polder.

Kaart 1 geeft de geschiktheid voor akkerbouw. Rondom Hoofddorp en langs de Ringdijk bij Aalsmeer komen overwegend goed tot zeer goed geschikte gronden voor akkerbouw voor. Langs de Ringdijk bij Bennebroek zijn ze overwegend matig tot slecht, terwijl langs de Ringdijk bij Badhoevedorp eveneens in hoofdzaak slechts matig geschikte gronden voorkomen.

Kaart 2 is een tuinbouwgeschiktheidskaart. Voor het gebied bij Aalsmeer geeft ze de geschiktheid voor rozen- en anjerteelt aan.

Merendeels zijn het goede gronden. Voor het gebied bij Bernebroek is de geschiktheid voor bollenteelt aangegeven, die in hoofdzaak matig tot slecht blijkt te zijn. Rondom Hoofddorp komt vrijwel geen tuinbouw voor, zodat er hier van af is gezien tuinbouwgeschiktheid weer te geven. Ook voor Badhoevedorp is geen geschiktheid weergegeven. De groenteteelt beperkt zich hier tot een zeer smalle strook vlak langs de Ringdijk. Op de venige gronden, die hier liggen, komt ongeveer hetzelfde bedrijfstype voor als in het groenteteelt centrum Sloten. De zavel- en kleigronden verder de polder in zijn voor deze bedrijfstvorm zeer weinig geschikt.

II De geschiktheid voor akkerbouw

Op de Landbouwgeschiktheidskaart is de bodemgesteldheid, die bij het bodenkundig onderzoek naar voren is gekomen, uitgedrukt in geschiktheid voor het akkerbouwbedrijf, zoals dat in de Haarlemmermeer wordt uitgeoefend. De geschiktheid is daarbij in 4 klassen ingedeeld.

Klasse I zijn de gronden, die zeer goed geschikt zijn voor het akkerbouwbedrijf.

Klasse II zijn de goed geschikte gronden

Klasse III de matig geschikte gronden

Klasse IV de slecht geschikte gronden

Tot de zeer geschikte gronden zijn die gronden gerekend, die een geheel kalkrijk profiel bezitten met een matig humeuze bouwvoor bestaande uit zavel of klei, naar beneden veelal lichter wordend. Bij een diepe ontwatering hebben deze gronden nog een voldoende grote watercapaciteit, overtollig water kan gemakkelijk afvloeien naar de ondergrond. Het profiel vormt een goed milieu voor wortelontwikkeling. Wanneer de bovengrond niet te zwaar is zijn ze vrij gemakkelijk te bewerken en gezien hun kalkrijkdom niet moeilijk in een goede structuur toestand te brengen en te houden. Alle gewassen van het bouwbedrijf kan men er met goed resultaat op telen.

De minder hoog gewaardeerde gronden bezitten profielen, die in verschillende opzichten hiervan af kunnen wijken.

Zo zijn de als goed geschikt beoordeelde gronden vaak zavel- of kleigronden met een profiel, dat tot op 30 à 50 cm kalkloos is. Vooral bij zwaardere gronden is dit ontbreken van kalk in de bovengrond ongunstig, aangezien ze moeilijker te bewerken en minder gemakkelijk in een goede structuurtoestand te brengen zijn. Bovendien is een dergelijk profiel wat minder gunstig uit een oogpunt van wortelontwikkeling.

Ook zavel- of kleigronden met een humeuze bouwvoor (dikwijls kalkloos) maar verder met een geheel kalkrijk profiel zijn tot deze klasse gerekend. Het hogere humusgehalte van de bouwvoor veroorzaakt een sterke onkruidgroei,

Waardoor de kwaliteit van de gewassen soms te lijden heeft. De onkruidbestrijding is buitendien duur. De locale verschillen in humusgehalte kunnen bovendien een onregelmatige stand van de gewassen bewerkstelligen.

De als matig gewaardeerde gronden zijn veelal tot grotere diepte dan een halve meter kalkloos. Ook de ondergrond kan dikwijls zeer zuur zijn. Daarenboven zijn het gronden met een sterk humeuze bovengrond. De boven beschreven nadelen van het ontbreken van kalk en van een hoog humusgehalte gelden voor deze gronden in nog sterkere mate.

Als slecht zijn die gronden beoordeeld, die een bovengrond van veen of kleiig veen bezitten of waarvan het profiel grotendeels uit kalkloos grof zand bestaat.

De geschiktheidskaart (kaart 1)

Het gebied rondom Hoofddorp bestaat grotendeels uit voor akkerbouw zeer goed en goed geschikte gronden. De zeer goed geschikte zijn kalkrijke zavel- en kleigronden. De kleigronden zijn vaak zwaar en ook tot op grote diepte zwaar.

De goed geschikte gronden zijn voor een deel zand en kleigronden, die tot geringe diepte kalkloos zijn. Voor een deel zijn het kalkrijke gronden, die echter tamelijk humeus en nogal bont (onregelmatig humeus) zijn. Een gedeelte met sterk humeuze gronden, die ook kalkloos zijn, is als matig gewaardeerd.

De strook gronden langs de Ringdijk bij Aalsmeer bevat merendeels zeer goede en goede gronden. De zeer goede gronden zijn kalkrijke zavel- en kleigronden. De goede gronden zijn voor een deel zavel- en kleigronden met een kalkloze bovengrond tot 30 à 50 cm; voor de rest zijn het kalkrijke profielen, maar met een tamelijk humeuze bovengrond. Als matig gewaardeerd zijn de sterk humeuze gronden vlak langs de Ringdijk en verder nog enkele stroken, waar het profiel sterk humeus en kalkloos is. Als ongeschikt is een stukje sterk venige grond aangegeven.

Het gedeelte van de polder bij Bennebroek is vrijwel geheel ongeschikt voor akkerbouw. De hier als ongeschikt aangegeven gronden zijn merendeels

gronden met grofzandige, vaak diep kalkloze profielen, waarvan de bovenste 30 à 50 cm slibhoudend zijn, tot zavelig toe. Het is vooral de ongunstige waterhuishouding, die deze gronden slecht maakt. Daarnaast zijn ook de venige gronden, die hier en daar vlak tegen de Ringdijk liggen, als ongeschikt gewaardeerd.

De als matig geclassificeerde gronden zijn kalkloze zavel- en kleigronden, waar in de ondergrond nog grof zand voorkomt. Dit zand zit hier echter dieper weg en is bovendien soms kalkrijk.

In de strook gronden langs de Ringdijk bij Badhoevedorp overwegen eveneens matige en slechte gronden. Als slecht is een strook gronden vlak langs de Ringdijk aangegeven, waar de bovengrond uit sterk venig materiaal, kleilig of zandig restveen, bestaat.

De als matig gewaardeerde gronden zijn aan weerszijden van Badhoevedorp zavel- of kleigronden, vaak tot een grote diepte kalkloos. Bij het gemeal Lijnden zijn zij minder diep kalkloos, maar vrij sterk humeus.

De goede en zeer goede gronden zijn van hetzelfde type als die bij Hoofddorp en Aalsmeer.

III De geschiktheid voor tuinbouw

De tuinbouw in de Haarlemmermeer kan in 3 gebieden onderverdeeld worden. Een eerste gebied ligt aan de oostrand. Men teelt er, evenals in Aalsmeer, rozen en anjers, verder allerlei potplanten.

Aan de westrand, bij Bennebroek en ook verder zuidelijk ligt een tweede gebied, waar bollen worden geteeld en wel in hoofdzaak crocussen, narcissen en irissen.

Tenslotte liggen aan de noordostrand bij Badhoevedorp een aantal groenteteeltbedrijven, waar in hoofdzaak groenten in volle grond geteeld worden, gedeeltelijk ook onder glas.

Op de tuinbouwgeschiktheidskaart is van de strook gronden bij Aalsmeer de geschiktheid voor rozen- en anjerteelt aangegeven, van de gronden bij Bennebroek de geschiktheid voor bollenteelt. De geschiktheid is in 3 klassen ingedeeld:

Klasse I zijn de goed geschikte gronden, Klasse II de matig geschikte gronden, (die soms voor verbetering vatbaar zijn, b.v. door diepspitten) en klasse III de slecht geschikte gronden.

Als meest geschikte grond voor rozen- en anjerteelt moet een diep ontwaterd kalkrijk zavel- of kleiprofiel beschouwd worden, naar beneden lichter wordend.

Het grootste deel van de strook gronden langs de Ringdijk bij Aalsmeer voldoet aan deze eisen. Matig geschikt zijn de tot 30 à 50 cm diepe kalkloze klei- en zavelgronden en de sterk humeuze gronden, waarvan de bovengrond eveneens kalkloos is. Door diepspitten zijn deze gronden dikwijls te verbeteren. Diep kalkloze gronden of gronden met een venige bovengrond zijn voor deze teelt slecht geschikt. Vergelijking met de geschiktheidskaart voor akkerbouw laat zien dat beide kaarten ongeveer hetzelfde beeld vertonen. De voor het akkerbouwbedrijf als zeer goed gewaardeerde gronden zijn ook voor de teelt van rozen en anjers het meest aanbevelenswaardig.

Van het gebied langs de Ringdijk bij Bennebroek kan gezegd worden, dat het voor bollenteelt slecht of matig geschikt is. Dit blijkt ook al hieruit dat er

in hoofdzaak minder eisen aan de grond stellende bolgewassen verbouwd worden.

Als slecht zijn hier aangegeven gronden met een zavel- of kleibovengrond of een bovengrond, die uit veen bestaat.

De als matig aangegeven gronden bezitten een profiel dat meestal geheel uit kalkloos zand bestaat, (soms is het zand in de ondergrond kalkrijk) waarbij echter door de bovengrond nog enig slib gemengd kan zijn, terwijl ook in de ondergrond slibbandjes kunnen voorkomen. De waterstand in deze gronden is niet stabiel. Vergeleken dus met de goede bollengronden in de duinstreek, die geheel uit kalkrijk zand bestaan, zonder storingen in het profiel en met een constant grondwaterpeil, zijn deze gronden van slechte kwaliteit. Als goed zijn enkele percelen aangegeven die door omspuiten of diepspitten verbeterd zijn. Het profiel bestaat hier geheel uit kalkrijk zand. Gezien de waterhuishouding zijn ze echter toch nog niet van dezelfde kwaliteit als de beste bollengronden uit de duinstreek.

Rondom Hoofddorp komt vrijwel geen tuinbouw voor. Voor de gronden, die hier liggen is dan ook geen tuinbouwgeschiktheid aangegeven.

Ook voor de strook gronden aan de Ringdijk bij Badhoevedorp is dit niet gebeurd. De bedrijven liggen hier in hoofdzaak op een smalle strook venige of sterk humeuze gronden vlak langs de Ringdijk. Het meest gewenst is een dikke laag (50 à 70 cm) zwarte grond, bestaande uit veraard veen. Om een goede vochtvoorziening van het gewas te verkrijgen moet men water uit de Ringvaart kunnen inlaten.

Binnen deze smalle strook zwarte gronden komen nog veel verschillen in bodemgesteldheid voor. Vergeleken met de beste groentegronden van Sloten zijn deze als geheel slechts matig geschikt. De zavel- en kleigronden dieper de polder in zijn voor groenteteelt bijna geheel ongeschikt, uitgezonderd misschien enkele kleinere plekje met sterk humeuze bovengrond.